

REPUBLIKA HRVATSKA
OSJEČKO-BARANJSKA ŽUPANIJA
SKUPŠTINA

Materijal za sjednicu

- a) **INFORMACIJA O STANJU
SUSTAVA CIVILNE ZAŠTITE
NA PODRUČJU OSJEČKO-
BARANJSKE ŽUPANIJE
U 2015. GODINI**
- b) **PRIJEDLOG PLANA RAZVOJA
SUSTAVA CIVILNE ZAŠTITE
NA PODRUČJU OSJEČKO-
BARANJSKE ŽUPANIJE U 2016.
GODINI**

Materijal pripremljen u

*Službi za zajedničke poslove
Osječko-baranjske županije*

Osijek, veljače 2016.

a)

**IFORMACIJA O STANJU
SUSTAVA CIVILNE ZAŠTITE
NA PODRUČJU OSJEČKO-
BARANJSKE ŽUPANIJE
U 2015. GODINI**

1. UVOD

1. kolovoza 2015. godine na snagu je stupio Zakon o sustavu civilne zaštite ("Narodne novine" broj 82/15.). Stupanjem na snagu navedenog zakona prestao je važiti Zakon o zaštiti i spašavanju, ("Narodne novine" broj 174/04., 79/07., 38/09. i 127/10.) kojim je do tada bio uređen sustav zaštite i spašavanja (čijim su sastavnim dijelom bili i zapovjedništva i postrojbe civilne zaštite).

Zakon o sustavu civilne zaštite u određenoj je mjeri redefinirao odnose među nositeljima pojedinih mjera i aktivnosti zaštite i spašavanja, propisujući im nove obveze i odgovornosti, a donio je i neke potpuno nove pravne institute (poput koordinatora na lokaciji) kojima će se značajno olakšati djelovanje operativnih snaga civilne zaštite pri savladavanju konkretnih izvanrednih situacija. O najznačajnijim odrednicama novog zakonodavnog okvira više će riječi biti u nastavku uvodnog dijela ove Informacije.

Zakonom o sustavu civilne zaštite (u daljnjem tekstu: Zakon) uređen je sustav djelovanja civilne zaštite, prava i obveze tijela državne uprave, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, pravnih i fizičkih osoba, ali i osposobljavanje za potrebe sustava civilne zaštite, financiranje civilne zaštite, upravni i inspekcijski nadzor i druga pitanja važna za sustav civilne zaštite. Navedenim Zakonom civilna zaštita definirana je kao, sustav organiziranja sudionika, operativnih snaga i građana za ostvarivanje zaštite i spašavanja ljudi, životinja, materijalnih i kulturnih dobara i okoliša u velikim nesrećama i katastrofama i otklanjanje posljedica terorizma i ratnih razaranja.

Sustav civilne zaštite ustrojava se na lokalnoj, područnoj (regionalnoj) i državnoj razini, a povezuje resurse i sposobnosti sudionika, operativnih snaga i građana u jedinstvenu cjelinu radi smanjenja rizika od katastrofa, pružanja brzog i optimalnog odgovora na prijetnje i opasnosti te ublažavanja posljedica velike nesreće i katastrofe.

Operativne snage sustava civilne zaštite predstavljaju najznačajniji segment sustava civilne zaštite, kako za operativnu provedbu konkretnih mjera i aktivnosti, u slučaju velikih nesreća i katastrofa, tako i za njegovo ukupno funkcioniranje.

Sukladno članku 20. Zakona, mjere i aktivnosti u sustavu civilne zaštite provode sljedeće operativne snage sustava civilne zaštite: stožeri civilne zaštite, operativne snage vatrogastva, operativne snage Hrvatskog Crvenog križa, operativne snage Hrvatske gorske službe spašavanja, udruge, postrojbe i povjerenici civilne zaštite, koordinatori na lokaciji i pravne osobe u sustavu civilne zaštite.

Pored operativnih snaga, u sustavu civilne zaštite djeluje još jedan značajan segment koji čine tzv. sudionici u sustavu civilne zaštite. Sukladno članku 8. Zakona, sudionicima u sustavu civilne zaštite, koji provode mjere i aktivnosti u sustavu civilne zaštite, smatraju se: Vlada Republike Hrvatske, središnje tijelo državne uprave nadležno za poslove civile zaštite (Državna uprava za zaštitu i spašavanje), tijela državne uprave i druga državna tijela, Oružane snage Republike Hrvatske, policija te jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Djelovanje sustava civilne zaštite temelji se na općim načelima i načelima operativnog djelovanja. Opća načela sustava civilne zaštite su:

- načelo humanosti (koje se ostvaruje osiguravanjem poštovanja osoba kojima se pruža pomoć, osiguravanjem prava na fizički i mentalni integritet i zaštitom osobnosti) i
- načelo zabrane diskriminacije (koje nalaže da se pomoć pruža svima kojima je potrebna, neovisno o rasi, etničkoj pripadnosti, boji kože, spolu, dobi, jeziku, vjeri političkom ili drugom uvjerenju, nacionalnom ili socijalnom podrijetlu, imovnom stanju, bračnom ili obiteljskom statusu, zdravstvenom statusu, rodnom identitetu ili spolnoj orijentaciji).

Načela operativnog djelovanja sustava civilne zaštite su:

- načelo supsidijarnosti (koje nalaže da se odluke i mjere civilne zaštite prvenstveno donose i provode angažiranjem svih raspoloživih vlastitih resursa i sposobnosti sudionika i operativnih snaga sustava civilne zaštite jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave koja je pogođena velikom nesrećom ili katastrofom,
- načelo solidarnosti (prema kojem se pogođenoj jedinici lokalne i područne (regionalne) samouprave upućuje dodatna pomoć nakon što je angažirala sve svoje raspoložive resurse i sposobnosti sudionika i operativnih snaga sustava civilne zaštite) i
- načelo kontinuiteta djelovanja (prema kojem sudionici i operativne snage u sustavu civilne zaštite nastavljaju izvršavati poslove iz svog djelokruga i u velikim nesrećama i katastrofama).

Člankom 16. stavkom 1. Zakona, određeno je da su jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, dužne organizirati poslove iz svog samoupravnog djelokruga koji se odnose na planiranje, razvoj, učinkovito funkcioniranje i financiranje sustava civilne zaštite. Sukladno tome jedna je od obveza županijske Skupštine da, na prijedlog Župana, razmatra i usvaja godišnju analizu stanja sustava civilne zaštite.

Slijedom navedenog u nastavku donosimo analizu trenutnog stanja sustava civilne zaštite na našem području kao i Plan njegova razvoja za 2016. godinu (s financijskim učincima za razdoblje 2016. - 2018.).

Bitnu poteškoću u izradi ove Informacije predstavljala je činjenica da zbog stupanja na snagu Zakona o sustavu civilne zaštite, 1. kolovoza 2015. godine, brojni pravilnici i drugi podzakonski akti (kojima će se razraditi upute za izradu strateških dokumenata i preustroj sustava) tek trebaju biti doneseni od strane nadležnih tijela.

Stoga smo u Informaciji o stanju sustava civilne zaštite na području Osječko-baranjske županije u 2015. godini morali djelomično zadržati dosadašnju metodologiju izrade, a pri izradi Plana razvoja sustava civilne zaštite za područje Osječko-baranjske županije u 2016. godinu bili smo značajno limitirani činjenicom da pored zakonske obveze njegove izrade, nadležno tijelo još nije propisalo bilo kakve upute glede njegova sadržaja.

2. OPERATIVNE SNAGE SUSTAVA CIVILNE ZAŠTITE NA PODRUČJU OSJEČKO-BARANJSKE ŽUPANIJE

Operativne snage sustava civilne zaštite temelj su sustava civilne zaštite u Republici Hrvatskoj.

Sukladno članku 20. stavak 1. Zakona operativne snage sustava civilne zaštite su:

1. Stožeri civilne zaštite,
2. Operativne snage vatrogastva,
3. Operativne snage Hrvatskog Crvenog križa,
4. Operativne snage Hrvatske gorske službe spašavanja,
5. Udruge,
6. Postrojbe i povjerenici civilne zaštite,
7. Koordinator na lokaciji i
8. Pravne osobe u sustavu civilne zaštite.

U nastavku donosimo prikaz najznačajnijih aktivnosti operativnih snaga sustava civilne zaštite na području Osječko-baranjske županije u 2015. godini.

2.1. Stožer zaštite i spašavanja Osječko-baranjske županije

Stupanjem na snagu Zakona o sustavu civilne zaštite prestao je važiti Zakon o zaštiti i spašavanju na temelju kojega je, odlukom županijske Skupštine, 2008. godine osnovan Stožer zaštite i spašavanja Osječko-baranjske županije.

Sukladno tome, a imajući u vidu činjenicu da Zakon o sustavu civilne zaštite ne navodi stožere zaštite i spašavanja kao dio operativnih snaga sustava civilne zaštite te da će u narednom razdoblju najveći dio ovlasti i odgovornosti stožera zaštite i spašavanja prijeći na stožere civilne zaštite, (u kontekstu odredbi članaka 21. do 25. Zakona o sustavu civilne zaštite), možemo reći da će Stožer zaštite i spašavanja Osječko-baranjske županije uskoro prestati postojati (nakon što se, po donošenju Pravilnika o sastavu, načinu rada te uvjetima za imenovanje načelnika, zamjenika načelnika i članova stožera civilne zaštite, osnuje novi Stožer civilne zaštite Osječko-baranjske županije).

Međutim, obvezni smo i pored gore navedenih činjenica, istaknuti da je Stožer zaštite i spašavanja Osječko-baranjske županije kao stručno, operativno i koordinativno tijelo, koje pruža stručnu pomoć i priprema akcije zaštite i spašavanja kojima rukovodi Župan u proteklom razdoblju izvršio sve svoje obveze, sukladno važećim propisima. Pored toga Stožer je imao i vrlo značajnu ulogu u kontroliranju krize na području Osječko-baranjske županije, prouzročene valom migranata s područja Bliskog istoka.

U 2015. godini Stožer je održao 11 sjednica. Stožer je na svojim sjednicama analizirao aktualno stanje sustava zaštite i spašavanja na području Županije, razinu osposobljenosti svih operativnih snaga te ostale teme značajne za učinkovito funkcioniranje sustava zaštite i spašavanja. U razdoblju od 16. do 18. rujna 2015. godine Stožer je održao tri sjednice na kojima je razmatrana kriza na području Osječko-baranjske županije, prouzročena valom migranata s područja Bliskog istoka. Budući da se prihvat i zbrinjavanje migranata u cijelosti odvija sukladno programu za prihvat i zbrinjavanje migranata, koji je donijela Vlada Republike Hrvatske, Stožer u prvim danima krize nažalost nije raspolagao nikakvim informacijama središnjih državnih tijela vezanim uz linije zapovijedanja i osobe odgovorne za koordinaciju aktivnosti na terenu.

Uvidjevši da nedostatak vjerodostojnih informacija od strane središnjih državnih institucija (Vlada Republike Hrvatske, Ministarstvo unutarnjih poslova, Ministarstvo zdravlja, Državna uprava za zaštitu i spašavanje), dovodi do brojnih poteškoća u koordinaciji aktivnosti na terenu, koje prijete ugrožavanjem zdravlja i života, kako migranata tako i lokalnog stanovništva (osobito na području Belog Manastira), Stožer, na čelu sa županom dr.sc. Vladimirom Šišljagićem, na svojoj sjednici 17. rujna 2015. godine, okuplja sve nadležne službe i načelnike baranjskih općina, te zahtjeva od Vlade Republike Hrvatske, Ministarstva unutarnjih poslova i Predsjednice Republike Hrvatske, da se formira krizni stožer za područje Osječko-baranjske županije (i poduzmu druge neophodne mjere) kako bi se, u suradnji s jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, otklonili uočeni problemi i normaliziralo stanje na našem području.

Navedeni zahtjevi ubrzo su urodili plodom i doveli do normalizacije stanja na području Osječko-baranjske županije, a županijski Stožer zaštite i spašavanja uključen je (od strane središnjih državnih tijela) u koordinaciju i provedbu mjera prihvata i zbrinjavanja migranata na našem području.

Iako se u ovom trenutku ne može sa sigurnošću procijeniti koliko će trajati migrantska kriza, Stožer zaštite i spašavanja Osječko-baranjske županije kontinuirano će pratiti razvoj situacije u narednom razdoblju, te u suradnji s drugim nadležnim službama i institucijama, poduzeti sve potrebne mjere, kako bi se zaštitili životi, zdravlje i imovina, kako migranata tako i lokalnog stanovništva.

2.2. Zapovjedništvo civilne zaštite, postrojbe civilne zaštite Osječko-baranjske županije, povjerenici civilne zaštite i koordinatori na lokaciji

Zapovjedništvo civilne zaštite Osječko-baranjske županije tijekom 2015. godine održavalo je sjednice sukladno potrebi. Slijedom navedenog, Zapovjedništvo je analiziralo planske dokumente iz područja civilne zaštite koje je Osječko-baranjska županija donijela u 2015. godini (Plan zaštite i spašavanja za područje Osječko-baranjske županije, Plan civilne zaštite za područje Osječko-baranjske županije i Rješenje o određivanju operativnih snaga zaštite i spašavanja i pravnih osoba od interesa za zaštitu i spašavanje na području Osječko-baranjske županije). Od početka migrantske krize na području Osječko-baranjske županije Zapovjedništvo je sustavno pratilo razvoj situacije na terenu te je bilo spremno poduzeti sve potrebne mjere u svrhu brzog i učinkovitog rješavanja problema u prihvatu i zbrinjavanju migranata.

Postrojbe civilne zaštite specijalističke namjene Osječko-baranjske županije, čine četiri tima (Tim za spašavanje iz ruševina, Tim za zaštitu i spašavanje iz vode, Tim za radiološku, kemijsku, biološku i nuklearnu zaštitu i Tim za logistiku).

U 2015. godini nije bilo potrebe za konkretnim angažmanom navedenih postrojbi, budući da područje Osječko-baranjske županije nije bilo izloženo ugrozama ili izvanrednim situacijama, u kojima bi bilo nužno primijeniti njihovo znanje i vještine. Postrojbe civilne zaštite specijalističke namjene Osječko-baranjske županije, kao i druge operativne snage zaštite i spašavanja koje djeluju na našem području, sudjelovale su u tradicionalnoj smotri postrojbi civilne zaštite, koja je održana u okviru obilježavanja Međunarodnog dana civilne zaštite. Smotrom je izvršena provjera kadrovske potpunosti i opremljenosti postrojbi civilne zaštite specijalističke namjene Osječko-baranjske županije. Provjera kadrovske potpunosti postrojbi civilne zaštite značajna je i zbog činjenice da se tijekom 2015. godine dio pripadnika postrojbi civilne zaštite iselio iz Republike Hrvatske kao dio procesa iseljavanja stanovništva koji ostavlja dalekosežne posljedice u svim segmentima društva.

Tijekom 2015. godine, u skladu s financijskim mogućnostima Osječko-baranjske županije, nastavljen je proces materijalno-tehničkog opremanja i stručnog osposobljavanja postrojbi civilne zaštite specijalističke namjene. Izvršena je edukacija tima za zaštitu i spašavanje iz vode te je provedeno nekoliko vježbi kako bi se provjerila njegova operativna spremnost i otklonili eventualni nedostaci. Uzevši u obzir ograničenja vlastitog financijskog kapaciteta, Osječko-baranjska županija ulaže velike napore kako bi za opremanje postrojbi civilne zaštite iskoristila sredstva iz fondova Europske unije. U tom kontekstu treba reći da je Osječko-baranjska županija aplicirala na projekt "Dunavis" koji bi se trebao realizirati u okviru IPA Programa prekogranične suradnje Hrvatska - Srbija.

Ukoliko navedeni Projekt bude odobren od strane nadležnih tijela Europske unije te u konačnici realiziran, učinit će se vrlo značajan iskorak u procesu materijalno-tehničkog opremanja županijskih postrojbi civilne zaštite.

Predviđena maksimalna ukupna vrijednost projekta "Dunavis" iznosi 1.200.000,00 eura, a od navedenog iznosa projektnim partnerima iz Republike Hrvatske, (Osječko-baranjska županija vodeći je partner i nositelj aktivnosti na hrvatskoj strani) pripast će 652.874,56 eura.

Projektom je predviđeno da se najveći dio navedenih sredstva iskoristi za nabavu specijalističke opreme za potrebe, kako županijskih postrojbi civilne zaštite, tako i drugih operativnih snaga na našem području. Treba također istaknuti da uz Osječko-baranjsku županiju kao vodećeg partnera, u projektu na hrvatskoj strani sudjeluje i Regionalna razvojna agencija Slavonije i Baranje, dok sa srpske strane u projektu sudjeluju Pokrajinski sekretarijat za međunarodnu saradnju i lokalnu samoupravu i Crveni krst Vojvodine.

Kako je već istaknuto u uvodnom dijelu ove Informacije, Zakonom o sustavu civilne zaštite redefinirani su neki odnosi među nositeljima pojedinih aktivnosti unutar sustava civilne zaštite i uvedeni neki potpuno novi pravni instituti.

Navedena tvrdnja odnosi se prvenstveno na povjerenike civilne zaštite i koordinatore na lokaciji, koji su postali dijelom operativnih snaga sustava civilne zaštite, s jasno određenim zadacima. Slijedom navedenog treba reći da sukladno članku 34. stavak 3. Zakona, povjerenik civilne zaštite i njegov zamjenik obavljaju sljedeće zadatke:

- sudjeluju u pripremanju građana za osobnu i uzajamnu zaštitu te usklađuju provođenje mjera osobne i uzajamne zaštite,
- daju obavijesti građanima o pravodobnom poduzimanju mjera civilne zaštite te javne mobilizacije radi sudjelovanja u sustavu civilne zaštite,
- sudjeluju u organiziranju i provođenju evakuacije, sklanjanja, zbrinjavanja i drugih mjera civilne zaštite,
- organiziraju zaštitu i spašavanje pripadnika ranjivih skupina,
- provjeravaju postavljanje obavijesti o znakovima za uzbunjivanje u stambenim zgradama na području svoje nadležnosti i o propustima obavješćuju inspekciju civilne zaštite.

Pored povjerenika civilne zaštite, kao novost koju donosi Zakon o sustavu civilne zaštite, treba istaknuti koordinatora na lokaciji. Sukladno članku 35. stavak 1. navedenog Zakona, koordinador na lokaciji procjenjuje nastalu situaciju i njezine posljedice na terenu te u suradnji s nadležnim stožerom civilne zaštite usklađuje djelovanje operativnih snaga sustava civilne zaštite. Koordinator na lokaciji, sukladno specifičnostima izvanrednog događaja, određuje načelnik stožera civilne zaštite iz redova operativnih snaga sustava civilne zaštite.

Prema podacima Državne uprave za zaštitu i spašavanje, Područnog ureda za zaštitu i spašavanje Osijek, (zaključno sa 17. rujnom 2014. godine), sve jedinice lokalne samouprave na području Županije, izradile su Procjenu ugroženosti stanovništva, materijalnih i kulturnih dobara, Plan zaštite i spašavanja kao i Plan civilne zaštite za svoje područje te iste redovito ažuriraju i usklađuju s novonastalim stanjem.

Osječko-baranjska županija donijela je tijekom 2015. godine niz značajnih dokumenata kojima je djelovanje svih segmenata sustava civilne zaštite u potpunosti usklađeno s važećim propisima. U tom kontekstu treba istaknuti donošenje: Plana zaštite i spašavanja za područje Osječko-baranjske županije, Plana civilne zaštite za područje Osječko-baranjske županije i Rješenja o određivanju operativnih snaga zaštite i spašavanja i pravnih osoba od interesa za zaštitu i spašavanje na području Osječko-baranjske županije.

Treba također istaknuti da su svoj konstruktivni doprinos učinkovitom funkcioniranju sustava civilne zaštite dale i pravne osobe koje su sukladno članku 2. stavak 6. i stavak 7. Pravilnika o metodologiji za izradu procjena ugroženosti i planova zaštite i spašavanja ("Narodne novine" broj 30/14. i 67/14.), dužne izraditi operativne planove zaštite i spašavanja za vlastita postrojenja. U procesu izrade Plana zaštite i spašavanja za područje Osječko-baranjske županije nadležno upravno tijelo Osječko-baranjske županije prikupilo je operativne planove zaštite i spašavanja sljedećih pravnih osoba: Baranjska čistoća d.o.o. Beli Manastir, Belje d.d., Pivovara Osijek d.o.o. Osijek, Tvornica šećera Osijek d.o.o., Žito d.o.o. Pogon Đakovo, Unikom d.o.o. Osijek, Hidrobel d.o.o. Belišće, Našički vodovod d.o.o. Našice, Našicecement d.d. Našice, Vodoopskrba d.o.o. Darda, Đakovački vodovod d.o.o., HŽ Infrastruktura Kolodvor Osijek, INA- Logistika PJ Terminal Osijek, HEP Termoelektrana-Toplana Osijek, Vodovod-Osijek d.o.o. Osijek, Dom zdravlja Našice Zdravstvena stanica Budimci, Benetton Tekstil d.o.o. Osijek. Analizom je utvrđeno da su operativni planovi svih navedenih pravnih osoba u skladu s važećim propisima i kao takvi iskorišteni su pri razradi mjera i aktivnosti u okviru Plana zaštite i spašavanja Osječko-baranjske županije.

Na kraju treba reći da je nedostatak adekvatnog skladišnog prostora i dalje jedan od većih problema s kojim se suočavaju postrojbe civilne zaštite, ali i druge operativne snage na našem području. U tom kontekstu treba reći da se Zonsko skladište, koje je u nadležnosti Sektora za civilnu zaštitu, Državnih intervencijskih postrojbi civilne zaštite, nalazi u Bizovcu i ima kapacitet oko 1800 m² skladišnog prostora. Skladište je tijekom 2015. godine korišteno za obuku i osposobljavanje pripadnika postrojbi civilne zaštite opće namjene s područja Osječko-baranjske županije. Treba istaknuti da proces rješavanja imovinsko-pravnog statusa navedenog skladišta nije okončan niti tijekom 2015. godine te će se isti nastaviti u narednom razdoblju. Imajući u vidu sve navedeno,

potrebno je učiniti dodatne napore, kako bi se u najkraćem mogućem roku, trajno riješio problem nedostatka adekvatnog skladišnog prostora za potrebe kako postrojbi civilne zaštite tako i drugih operativnih snaga sa područja Osječko-baranjske županije.

2.3. Vatrogastvo na području Osječko-baranjske županije

Po broju vatrogasnih postrojbi Vatrogasna zajednica Osječko-baranjske županije (u daljnjem tekstu: Vatrogasna zajednica) treća je županijska vatrogasna zajednica u Republici Hrvatskoj (iza Zagrebačke i Bjelovarsko-bilogorske županije). Na području Županije djeluje 142 dobrovoljna vatrogasna društva, 4 dobrovoljna vatrogasna društava u gospodarstvu, jedna profesionalna vatrogasna postrojba u gospodarstvu te tri javne profesionalne vatrogasne postrojbe u gradovima Osijek, Našice i Beli Manastir. Sve navedene postrojbe udružene su u 16 vatrogasnih zajednica gradova, općina i područja koji su osnivači Vatrogasne zajednice Osječko-baranjske županije. Vatrogasna zajednica ima ukupno 8.081 člana (od čega 1668 žena) i oko 1.650 pripadnika vatrogasne mladeži. O duboko ukorijenjenoj i široko rasprostranjenoj tradiciji vatrogastva na našim prostorima najbolje govori podatak da sve jedinice lokalne samouprave u Osječko-baranjskoj županiji, imaju osnovane vatrogasne postrojbe.

Procjenama ugroženosti i planovima zaštite od požara, sukladno važećim propisima, uz mjere za sprječavanje nastanka i širenja požara (preventivne mjere), određuju se i mjere za učinkovito gašenje nastalog požara ili sprječavanje drugog opasnog događaja, (utvrđivanjem vatrogasnih postrojbi koje će djelovati u pravnim osobama, gradovima, općinama i županiji). Važno je stoga istaknuti da sve jedinice lokalne samouprave na području Osječko-baranjske županije imaju izrađene procjene ugroženosti i planove zaštite od požara.

Za učinkovito obavljanje vatrogasne djelatnosti potrebno je osigurati adekvatnu materijalno-tehničku opremljenost vatrogasnih postrojbi. U tom kontekstu možemo reći, da vatrogasne postrojbe na našem području, posjeduju nužnu opremu za vatrogasnu djelatnost. Opremljenost osobnom zaštitnom opremom (komplet: zaštitne vatrogasne čizme, jakna, hlače, kaciga i rukavice) na zadovoljavajućoj je razini u 50 središnjih dobrovoljnih vatrogasnih društva (u središnjim DVD-ima imaju ukupno 945 kompleta osobne zaštitne opreme), dok se nedostaci u opremljenosti tzv. ostalih vatrogasnih društava, koja djeluju u manjim sredinama, sustavno otklanjaju, sukladno financijskim mogućnostima kako jedinica lokalne samouprave tako i Osječko-baranjske županije (2014. nabavljeno je 360, a 2015. godine 170 kompleta osobne zaštitne opreme za ostala vatrogasna društva).

Uspješno obavljanje vatrogasne djelatnosti zahtijeva stalno stručno usavršavanje i uvježbavanje pripadnika vatrogasnih postrojbi na način utvrđen Pravilnikom o programu i načinu provedbe teorijske nastave i praktičnih vježbi u vatrogasnim postrojbama. U tom kontekstu treba reći da su svi operativni vatrogasci prošli osnovna osposobljavanja koja se povremeno nadopunjavaju usavršavanjima i seminarima.

U 2015. godini ukupno je osposobljeno: 401 osoba za zvanje vatrogasac, 184 osobe za zvanje vatrogasac I. klase, 62 osobe za zvanje vatrogasni dočasnik, 58 osoba za zvanje dočasnik I. klase, 20 osoba za zvanje vatrogasni časnik, 11 osoba za zvanje časnik I. klase. Pored osoba osposobljenih za navedena vatrogasna zvanja treba reći da su ukupno 73 vatrogasca prošla programe specijalističke obuke, sukladno prikazu u Tablici 1.

Tablica 1. Programi specijalističke obuke vatrogasaca

Redni broj	Naziv programa	Broj polaznika
1.	Aparati za zaštitu dišnih organa	22
2.	Spašavanje pri tehničkim intervencijama	51
UKUPNO		73

Zakonom o vatrogastvu utvrđeno je da pored programa osposobljavanja vatrogasci u vatrogasnim postrojbama moraju obaviti odgovarajući liječnički pregled. Stoga je osobito značajno istaknuti da je i u 2015. godini Osječko-baranjska županija izdvojila značajna sredstva iz svoga Proračuna, za financijsku pomoć svim vatrogasnim društvima na našem području za pokriće troškova obavljanja liječničkih pregleda vatrogasaca.

U 2015. godini na području Osječko-baranjske županije ukupno su bile 972 vatrogasne intervencije, što je smanjenje od 14,52% u odnosu na 2014. godinu kada je bilo 1137 intervencija. Od ukupno 972 vatrogasne intervencije bilo je 404 požarne intervencije, 427 tehničkih intervencija, 81 ostalih intervencija i 60 tzv. drugih aktivnosti. Ovdje treba reći da je u odnosu na prethodnu godinu došlo do smanjenja broja tehničkih intervencija (što je posljedica činjenice da je 2014. godine, zbog pojačanog angažmana vatrogasnih postrojbi u provedbi mjera obrane od poplava na području Osječko-baranjske županije, bio veliki broj tehničkih intervencija). Od ukupno 404 požarne intervencije bilo je 162 požara otvorenog prostora, 64 požara stambenih objekata, 61 požar dimnjaka te 34 požara prometnih sredstava. Preostale požarne intervencije odnose se na požare raznih vrsta građevinskih objekata i eksplozije. U požarima otvorenog prostora 2015. godine, izgorjelo je 195,11 hektara uglavnom zapuštenog poljoprivrednog zemljišta, što je nešto više nego 2014. godine, kada je u požarima ovoga tipa izgorjela površina od 169 hektara.

U Tablici 2 dan je pregled požarnih intervencija po vrsti, a u Tablici 3 pregled broja požara prema vrsti otvorenog prostora (u razdoblju 2013. - 2015.).

Tablica 2. Pregled požarnih intervencija po vrsti

Redni broj	Vrsta požarne intervencije	Broj intervencija 2013. godine	Broj intervencija 2014. godine	Broj intervencija 2015. godine
1.	Požar stambenog prostora	98	77	64
2.	Požar poslovnog prostora	11	12	11
3.	Požar objekta javne namjene	1	3	5
4.	Požar gospodarskog objekta	24	26	23
5.	Požar objekta komunalne namjene	40	25	39
6.	Požar prometnog sredstva	37	40	34
7.	Požar otvorenog prostora	162	109	162
8.	Požar dimnjaka	63	73	61
9.	Eksplozije	1	1	1
10.	Ostale požarne intervencije	14	4	4
UKUPNO		451	370	404

Tablica 3. Pregled broja požara prema vrsti otvorenog prostora

Redni broj	Vrsta otvorenog prostora	Broj intervencija 2013. godine	Broj intervencija 2014. godine	Broj intervencija 2015. godine
1.	Požar poljoprivrednog zemljišta	49	8	24
2.	Požar šume i šumskog zemljišta	2	10	6
3.	Požar zapuštenog zemljišta	50	41	48
4.	Ostalo	61	50	84
UKUPNO:		162	109	162

Vatrogasna zajednica izradila je Program rada i Financijski plan Vatrogasne zajednice Osječko-baranjske županije za 2016. godinu, u kojem su izneseni zadaci koje je potrebno izvršiti u tekućoj godini kao i financijski okviri za njihovo ostvarenje.

Na kraju treba reći da je Skupština Osječko-baranjske županije u prosincu 2015. godine donijela Provedbeni plan unaprjeđenja zaštite od požara za područje Osječko-baranjske županije za 2016. godinu. Navedeni dokument normativni je akt koji donosi detaljan i sveobuhvatan prikaz tehničkih, organizacijskih i urbanističkih mjera koje je u području zaštite od požara potrebno provesti kako bi se ista podigla na višu razinu. Pored toga Županija je donijela i druge značajne dokumente u području zaštite od požara:

- Plan operativne provedbe programa aktivnosti u provedbi posebnih mjera zaštite od požara na području Osječko-baranjske županije u 2015. godini,
- Plan aktivnog uključenja svih subjekata zaštite od požara na području Osječko-baranjske županije u 2015. godini te
- Financijski plan za provođenje zadaća iz područja zaštite od požara u protupožarnoj sezoni u 2015. godini na području Osječko-baranjske županije.
- Izvješće o stanju provedbe Provedbenog plana unaprjeđenja zaštite od požara za područje Osječko-baranjske županije za 2014. godinu.

Svrha navedenih akata jest omogućiti svim subjektima, koji su uključeni u izvršavanje mjera zaštite od požara, da učinkovito provode sve svoje zadaće kako bi se sigurnost stanovništva i njihove imovine podigla na višu razinu.

2.4. Društvo Crvenog križa Osječko-baranjske županije

Društvo Crvenog križa Osječko-baranjske županije (u daljnjem tekstu: Društvo) neizostavan je dio sustava zaštite i spašavanja na području Osječko-baranjske županije i kao takvo kontinuirano sudjeluje u svim njegovim aktivnostima.

Osnovna funkcija Društva je koordinacija rada 6 gradskih i jednog općinskog društva Crvenog križa. Društvo raspolaže sljedećim ljudskim kapacitetima: 14 ekipa za pružanje prve pomoći (svaka ekipa ima 5 članova), 4 ekipe za spašavanje života na vodi (svaka ekipa ima 3 člana), 3 ekipe za tehničku pomoć (svaka ekipa ima 5 članova), 6 ekipa za traženje nestalih osoba (svaka ekipa ima 2 člana), 2 ekipe za pročišćavanje vode i sanitaciju (svaka ima 3 člana) i 1 ekipa za psihološku pomoć, koju čine 2 člana. Treba reći da su navedene ekipe na raspolaganju u svakom trenutku, a u slučaju potrebe, može se mobilizirati dodatnih oko 150 volontera osposobljenih za pružanje prve pomoći i tehničku pomoć.

Proces obuke i opremanja županijskog interventnog tima za djelovanje u izvanrednim situacijama, koji čini 20 pripadnika, obučeni za izvršavanje različitih zadaća (procjena situacije, pružanja prve pomoći, podizanje naselja i organizacije smještaja, traženje nestalih osoba, pročišćavanje vode i sanitacija) započet još 2011. godine, nastavljen je i tijekom 2015. godine, sukladno financijskim mogućnostima. Pored navedenih kapaciteta u okviru Društva djeluje oko 600 volontera koje je, u slučaju potrebe, moguće aktivirati u roku od 24 sata.

Društvo raspolaže sljedećim materijalno-tehničkim kapacitetima: 10 mehaničkih šatora (kapaciteta 10 ležaja), 4 mehanička šatora (kapaciteta 8 ležaja), 2 šatora na napuhavanje (kapaciteta 20 ležaja), 4 kombi vozila za prijevoz osoba, 3 terenska vozila, 3 dostavna vozila, 7 osobnih vozila, 9 radio stanica tipa Motorola, 16 malih radio stanica (dometa do 4 kilometra), 12 isušivača prostora i 2 benzinska agregata snage 3,8 kW. Pored toga Društvo raspolaže Centrom za edukaciju u Orahovici (u kojem se u slučaju potrebe može postaviti do 180 kreveta) te sa 3 kuhinje (u Osijeku, Valpovu i Đakovu) koje imaju mogućnost, u slučaju potrebe, pripremiti do 4000 kuhanih obroka dnevno.

Budući da Društvo, ispunjavajući svoju duboko humanu funkciju, tijekom godine obavlja izuzetno širok spektar aktivnosti, ovdje ćemo istaknuti samo one koje su bile od izuzetnog značaja za funkcioniranje sustava zaštite i spašavanja u protekloj godini.

Svojim ljudskim i materijalno tehničkim kapacitetima Društvo je protekle godine sudjelovalo u velikom broju pokaznih vježbi, tečajeva i seminara od kojih su najznačajniji:

- 38 volontera i 6 profesionalaca sudjelovalo je u obilježavanju Međunarodnog dana civilne zaštite, u sklopu kojega je Društvo prezentiralo lepezu svojih aktivnosti iz područja zaštite i spašavanja,
- simulacijska vježba zaštite i spašavanja "Bilje 2015.", kojom je simulirano usklađeno djelovanje operativnih snaga sustava zaštite i spašavanja u provedbi mjera obrane od poplava, u vježbi je, pored ostalih sudionika, sudjelovalo 7 profesionalaca i 9 volontera Društva,
- pokazna vježba zaštite i spašavanja u organizaciji DVD-a Vladislavci u kojoj je demonstrirana evakuacija škole
- vježba evakuacije i spašavanja u Elektrotehničkoj i prometnoj školi u Osijeku,
- edukacija 5 postrojbi civilne zaštite opće namjene s područja Osječko-baranjske županije, (u kojima je sudjelovalo 5 do 7 volontera i 1 profesionalac)
- tečaj za spasioce Službe spašavanja života na vodi, kojim je osposobljeno 9 spasilaca.

Najveći izazov s kojim je u 2015. godini bilo suočeno Društvo, bio je prihvati i zbrinjavanje velikog broja izbjeglica i migranata s područja Bliskog istoka, koji iz Republike Srbije ulaze na područje Republike Hrvatske.

Budući da kriza prouzročena velikim valom migranata i izbjeglica s područja Bliskog istoka još uvijek traje (i u ovom trenutku nije moguće sa sigurnošću predvidjeti kada će biti okončana), detaljna analiza angažmana Društva u rješavanju migrantske krize bit će izvršena čim to dopusti razvoj situacije na terenu. U ovom trenutku možemo reći da je, prema podacima Društva, na području Osječko-baranjske županije na poslovima prihvata i zbrinjavanja migranata i izbjeglica tijekom 2015. godine, bilo angažirano 398 volontera koji su odradili ukupno 10.613 volonterskih sati. Pored poslova podjele vode, hrane i higijenskih potrepština volonteri Društva sudjelovali su u poslovima postavljanja šatora i kreveta te u čišćenju privremenih prihvatnih centara organiziranih u Čepinu i Belom Manastiru. Na području Opatovca, Tovarnika, Bapske i Slavenskog Broda bilo je angažirano 133 volontera Društva i odradeno je ukupno 4.452 volonterska sata. Interventni tim Društva, sastavljen od 11 volontera iz svih društava Crvenog križa s područja Osječko-baranjske županije, bio je u zimskom tranzitnom centru u Slavanskom Brodu angažiran na poslovima podjele vode, hrane, odjeće i obuće izbjeglicama i migrantima. Pored toga navedeni tim pružao je psihosocijalnu pomoć najugroženijim skupinama te obavljao poslove službe traženja.

2.5. Hrvatska gorska služba spašavanja, Stanica Osijek

Aktivnosti Hrvatske gorske službe spašavanja, Stanice Osijek temelje se na Zakonu o Hrvatskoj gorskoj službi spašavanja ("Narodne novine" broj 79/06. i 110/15.), Zakonu o sustavu civilne zaštite ("Narodne novine" broj 82/15.) te procjenama ugroženosti i planovima zaštite i spašavanja jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Iako Hrvatska gorska služba spašavanja, prema važećim propisima, ima status volonterske udruge građana, ona je danas priznata i respektabilna služba spašavanja na području cijele Republike Hrvatske i glavni je nositelj spašavanja u nenaseljenim i teško pristupačnim prostorima.

Aktivnosti Hrvatske gorske službe spašavanja, Stanice Osijek (u daljnjem tekstu: HGSS, stanica Osijek) možemo podijeliti u tri osnovne skupine: održavanje tzv. hladnog pogona, edukacija i održavanje znanja i vještina njenih članova te akcije spašavanja i dežurstva.

Imamo li u vidu da HGSS, Stanica Osijek danas ima: 30 članova, 2 potražna psa, četiri motorna vozila, dva motorna čamca za spašavanje na vodi, dva kajaka i veliku količinu različite spasilačke opreme (razna nosila, specijalna užad, elektronička oprema za potražne timove, prijenosna računala i printeri, satelitski telefoni i prijenosne radio stanice, prijenosne radiorepetitore), za spašavanje u najsloženijim uvjetima, jasno je da samo održavanje hladnog pogona predstavlja golemi izazov za ovu volontersku udruhu građana, koja je sukladno Zakonu o sustavu civilne zaštite, jedna od temeljnih operativnih snaga sustava civilne zaštite.

Dodamo li ovome činjenicu da je samo za prehranu i obuku jednog potražnog psa u proteklih nekoliko godina utrošeno preko 200.000,00 kuna, jasno je da je za uspješno djelovanje HGSS, Stanice Osijek neophodna pomoć šire društvene zajednice. Prema podacima HGSS Stanice Osijek, članovi navedene udruge u 2015. godini, samo u održavanje hladnog pogona, (redovito održavanje vozila i opreme, prehrana i obuka potražnih pasa, sastanci na kojima se analizira učinjeno i planira budući rad), utrošili su 3003 čovjek/sati ili 375 radnih dana.

Kontinuirana edukacija i usavršavanje članova HGSS, Stanice Osijek nastavljeni su i tijekom 2015. godine. Važno je istaknuti da članovi HGSS, Stanice Osijek provode različite treninge i vježbe tijekom čitave godine (bez obzira na promjene meteoroloških prilika tijekom različitih godišnjih doba), kako bi održali operativnu spremnost. U 2015. godini proces edukacije i obuke članova HGSS, Stanice Osijek bio je izuzetno intenzivan i sadržajan. Potvrda ovoj tezi jest i činjenica da su članovi HGSS, Stanice Osijek sudjelovali u brojnim tečajevima, (skijanja, zimskih tehnika spašavanja, prve pomoći), treninzima i vježbama (dvije međunarodne vježbe potražnih timova koje su održane u Sloveniji i Srbiji te četiri vježbe različitog karaktera održane na području Republike Hrvatske). Budući da je značajan dio obuke posvećen traganju i spašavanju na vodi i u poplavama treba reći da je većina članova HGSS, stanice Osijek položila tzv. "Rescue 3 tečaj" za spašavanje na divljim vodama i u poplavama. Članovi HGSS, Stanice Osijek, u 2015. godini, na različite oblike obuke i održavanje znanja i sposobnosti uložili su 3893 čovjek/sati.

Akcije traganja i spašavanja te preventivna dežurstva na sportskim događajima najznačajnije su aktivnosti i temeljni razlog postojanja HGSS, Stanice Osijek. U tom kontekstu treba reći da je u 2015. godini HGSS, Stanica Osijek sudjelovala u 14 akcija spašavanja te odradila 16 dežurstava na sportskim događajima u nenaseljenom području (tijekom navedenih dežurstava imali su 11 intervencija prouzročenih lakšim ozljedama sudionika). U 2015. godini, na akcije traganja i spašavanja te dežurstva, HGSS Stanica Osijek utrošila je 3925 čovjek/sati.

Na kraju treba reći da je Osječko-baranjska županija, koja je temeljem Zakona o Hrvatskoj gorskoj službi spašavanja ("Narodne novine" broj 79/06. i 110/15.), dužna sufinancirati redovne djelatnosti HGSS, Stanice Osijek, još 2011. godine potpisala Sporazum o suradnji s navedenom Udrugom. Sporazumom su definirana područja zajedničkog interesa i dogovoreni modaliteti sufinanciranja redovne djelatnosti HGSS, Stanice Osijek. Slijedom navedenog, iz Proračuna Osječko-baranjske županije za 2015. godinu, za sufinanciranje redovne djelatnosti HGSS, Stanice Osijek isplaćeno je 30.000,00 kuna. Iako navedeni iznos evidentno nije dostatan za pokriće svih potreba HGSS, Stanice Osijek, on svakako predstavlja značajan doprinos daljnjem jačanju njenih kapaciteta. Stupanjem na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Hrvatskoj gorskoj službi spašavanja ("Narodne novine" broj 110/15.) obveza je Osječko-baranjske županije donijeti Program javnih potreba za obavljanje redovitih djelatnosti HGSS, Stanice Osijek. Sukladno tome, upravna tijela Osječko-baranjske županije će nakon prikupljanja svih potrebnih podataka, pristupiti izradi navedenog Programa kako bi se djelatnost HGSS, Stanice Osijek uskladila sa novim zakonskim odredbama.

2.6. Zavod za hitnu medicinu Osječko-baranjske županije

I pored činjenice da se Zavod za hitnu medicinu Osječko-baranjske županije, sukladno Zakonu o sustavu civilne zaštite, ne smatra operativnom snagom sustava civilne zaštite, smatramo potrebnim ovom Informacijom obuhvatiti njegove aktivnosti u 2015. godini, budući da se radi o pravnoj osobi koja daje vrlo značajan doprinos učinkovitom funkcioniranju sustava civilne zaštite na našem području.

Zavod je organiziran kao jedinstvena županijska ustanova za provođenje djelatnosti pružanja hitne medicinske pomoći i usluga sanitetskog prijevoza. Poslove iz svoje redovite djelatnosti Zavod obavlja putem 45 timova T1 hitne medicinske pomoći, 5 timova T2 hitne medicinske pomoći, 5 timova prijavno - dojavne jedinice i 17 timova sanitetskog prijevoza raspoređenih na ukupno šest punktova na području Osječko-baranjske županije (u Osijeku, Đakovu, Belom Manastiru, Valpovu, Našicama i Donjem Miholjcu).

Poslove iz redovite djelatnosti Zavoda, u navedenim timovima, obavlja 50 ugovorenih doktora medicine, 82 ugovorenih medicinskih sestara /tehničara i 79 vozača sanitetskog vozila (sukladno propisanim kadrovskim standardima). Treba također reći da Zavod raspolaže sa 49 sanitetska vozila, od kojih se 17 koristi za obavljanje hitne medicinske pomoći, a 32 za usluge sanitetskog prijevoza. Kako bi se stekao potpun uvid u složenost i opseg poslova Zavoda, u Tablici 4 prikazani su podaci o broju i vrsti intervencija navedene institucije u 2015. godini.

Tablica 4. Podaci o broju i vrsti intervencija Zavoda za hitnu medicinu Osječko-baranjske županije u 2015. godini

Redni broj	Opis intervencije	Broj intervencija
1.	Intervencije Hitne medicinske pomoći na terenu	21.891
2.	Ambulantni pregled pacijenata	11.118
3.	Unutaržupanijski sanitetski prijevoz	24.051
4.	Međužupanijski prijevoz pacijenata	1.153
5.	Prijevoz dijaliziranih pacijenata	25.550
6.	Sanitetski prijevoz u inozemstvo	5
	UKUPNO	83.768

Na kraju treba reći da su tijekom 2015. godine, djelatnici Zavoda za hitnu medicinu Osječko-baranjske županije, sudjelovali na brojnim edukacijama, seminarima i vježbama u svrhu dodatnog stručnog osposobljavanja i usavršavanja. U tom kontekstu osobito je značajno istaknuti da je 8 djelatnika Zavoda u 2015. godini, dobilo certifikat za nacionalne instruktore za trening djelatnika izvanbolničke hitne medicinske pomoći.

2.7. Udruge građana od posebnog interesa za sustav civilne zaštite

Sukladno članku 31. Zakona o sustavu civilne zaštite udruge koje nemaju javne ovlasti, a od interesa su za sustav civilne zaštite (kinološke djelatnosti, podvodne djelatnosti, radio-komunikacijske, zrakoplovne i druge tehničke djelatnosti), pričuvni su dio operativnih snaga sustava civilne zaštite koji je osposobljen za provođenje pojedinih mjera i aktivnosti sustava civilne zaštite i svojim sposobnostima nadopunjuju sposobnosti temeljnih operativnih snaga i specijalističkih i intervencijskih postrojbi civilne zaštite.

Suradnja Osječko-baranjske županije s udrugama građana, od posebnog interesa za sustav civilne zaštite (Hrvatska gorska služba spašavanja, stanica Osijek, Radio klub "Osijek" i Društvo za podvodne aktivnosti "Mursa"), temelji se na sporazumima o suradnji, kojima su definirani modaliteti suradnje i načini sufinanciranja njihovih aktivnosti, usmjerenih ka daljnjoj izgradnji sustava civilne zaštite na našem području. Suradnja s navedenim udrugama u protekloj je godini nastavljena i proširena, a ostvareni su brojni pomaci u mnogim segmentima sustava civilne zaštite. Ovdje treba istaknuti da su u 2015. godini nabavljeni teleskopski antenski stup i VHF analogno-digitalni repetitor za potrebe izmještenog rada Zapovjedništva civilne zaštite Osječko-baranjske županije. Pored toga, na lokaciji Banovo brdo, izvršena je rekonstrukcija temelja na dva stambena kontejnera i stvoreni preduvjeti za podizanje nadstrešnice, čime su značajno unaprjeđeni uvjeti rada tima za radiokomunikaciju i tehničku podršku županijskih postrojbi civilne zaštite.

Prepoznajući značaj navedenih udruga građana za učinkovito funkcioniranje sustava civilne zaštite te cijeneći kvalitetu njihova rada, Osječko-baranjska županija je protekle godine izdvojila značajna financijska sredstva za sufinanciranje njihove redovite djelatnosti i nabavu opreme (ukupno je za sufinanciranje redovitih djelatnosti navedenih udruga i nabavu opreme isplaćeno 70.000,00 kuna). Opravdanost ovih ulaganja najbolje se ogleda u činjenici da bi provedba određenih specifičnih aktivnosti (traganje i spašavanje na vodi, uspostava učinkovitog komunikacijskog sustava), bila nezamisliva bez sudjelovanja navedenih udruga.

3. SKLONIŠTA OSNOVNE NAMJENE I SUSTAV UZBUNJIVANJA STANOVNIŠTVA U OSJEČKO-BARANJSKOJ ŽUPANIJI

U svrhu prikaza cjelovite slike sustava zaštite i spašavanja na području Osječko-baranjske županije, ova Informacije sadrži prikaz trenutačne situacije u segmentu skloništa osnovne namjene i sustava uzbunjivanja stanovništva. U Tablici 5 donosimo osnovne informacije o skloništim osnovne zaštite na području Osječko-baranjske županije, prema podacima Državne uprave za zaštitu i spašavanje, Područnog ureda za zaštitu i spašavanje Osijek.

Tablica 5. Pregled skloništa osnovne zaštite na području Osječko-baranjske županije

Redni broj	Grad	Otpornost kPa	Kapacitet osoba	Broj skloništa
1.	Beli Manastir	100	700	2
2.	Belišće	100	1.050	3
3.	Donji Miholjac	100	500	2
4.	Đakovo	100	1.000	3
5.	Našice	100	450	2
6.	Osijek	100	16.930	49
7.	Valpovo	100	700	2
	UKUPNO		21.330	63

Glede sustava za uzbunjivanje stanovništva na području Osječko-baranjske županije možemo reći da je trenutno na županijskom centru 112 Osijek uvezano ukupno 28 sirena (od kojih, prema podacima Državne uprave za zaštitu i spašavanje, Područni ured Osijek, u 2015. godini čak 22 nisu odradile test). Pored navedenih 28 sirena koje su uvezane u sustav daljinskog upravljanja sirenama županijskog centra 112 Osijek, u sustavu je i 75 neuvezanih sirena, čiji su vlasnici odnosno korisnici dobrovoljna vatrogasna društva i druge pravne osobe s područja Osječko-baranjske županije. Prema podacima Državne uprave za zaštitu i spašavanje, Područni ured Osijek, od navedenih 75 sirena, u 2015. godini, testirane su tri sirene. Iz navedenih podataka vidljivo je da glede ustrojstva sustava za uzbunjivanje stanovništva na području Osječko-baranjske županije postoji golem prostor za napredak, kao i određeni nedostaci koje je u narednom razdoblju potrebno otkloniti.

4. MEĐUNARODNA SURADNJA U PODRUČJU ZAŠTITE I SPAŠAVANJA U 2015. GODINI

Osječko-baranjska županija, svjesna činjenice da mnoge potencijalne ugroze prelaze granice Republike Hrvatske, posljednjih je godina intenzivirala međunarodnu suradnju u području zaštite i spašavanja. U tom kontekstu treba istaknuti da su u razdoblju od 2011. do 2014. godine uspješno realizirana dva vrlo značajna projekta (Dravis 2 i Dravis 3) sufinancirana sredstvima iz IPA Programa prekogranične suradnje Hrvatska - Mađarska 2007. - 2013.). Kao najvrjednije rezultate uspješne realizacije navedenih projekata, pored dragocjenog iskustva, treba istaknuti nabavu dijela sofisticirane specijalističke opreme za potrebe postrojbi civilne zaštite specijalističke namjene Osječko-baranjske županije i stavljanje u operativnu uporabu DRIX sustava razmjene informacija u kriznim situacijama, koji je rad operativnih snaga u prekograničnom području učinio još bržim i učinkovitijim. U 2015. godini, Osječko-baranjska županija nije službeno započela niti jedan novi projekt iz područja civilne zaštite, koji bi bio sufinanciran sredstvima iz europskih fondova. Ovdje je potrebno istaknuti da je Osječko-baranjska županija aplicirala za projekt Dunavis, koji bi se realizirao u okviru IPA Programa prekogranične suradnje Hrvatska-Srbija.

Budući da je Projekt još uvijek u fazi ocjenjivanja od strane nadležnih tijela, u ovom trenutku ne možemo reći hoće li isti biti odobren i kada će službeno započeti njegova realizacija. Ukoliko dođe do realizacije projekta Dunavis, predviđeno je da Osječko-baranjska županija u njemu sudjeluje kao vodeći partner i nositelj aktivnosti na hrvatskoj strani. Uz Osječko-baranjsku županiju predviđeno je da u Projektu kao partneri sudjeluju: Regionalna razvojna agencija Slavonije i Baranje, Pokrajinski sekretarijat za međunarodnu saradnju i lokalnu samoupravu i Crveni krst Vojvodine.

Kako je već navedeno u razmatranju aktivnosti vezanih uz postrojbe civilne zaštite, predviđena maksimalna ukupna vrijednost projekta "Dunavis" iznosi 1.200.000,00 eura. Od navedenog iznosa projektnim partnerima iz Republike Hrvatske pripalo bi 652.874,56 eura. Najveći dio navedenih sredstva iskoristio bi se za nabavu specijalističke opreme za potrebe, kako županijskih postrojbi civilne zaštite, tako i drugih operativnih snaga na našem području.

5. ZAKLJUČAK

U normativnom smislu najznačajniji događaj za sustav civilne zaštite, koji se dogodio u 2015. godini, jest stupanje na snagu Zakona o sustavu civilne zaštite, koji je donio niz novina, i kako je ranije istaknuto, redefinirao određene odnose među nositeljima sustava civilne zaštite. Budući da su najznačajnije odrednice navedenog Zakona (kao i o teškoćama koje izaziva trenutni nedostatak provedbenih propisa koji se temeljem Zakona trebaju donijeti), detaljno opisane u prethodnim poglavljima, zaključno treba još jednom istaknuti da će naredno razdoblje donijeti nove obveze i odgovornosti jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave i tako pred njih postaviti nove izazove u financijskom i stručnom smislu.

Najveći izazov s kojim je sustav civilne zaštite suočen u 2015. godini (prihvat i zbrinjavanje migranata i izbjeglica s područja Bliskog istoka), bilo je moguće tek dijelom analizirati. Izostanak egzaktnih podataka o razmjerima angažiranih ljudskih i materijalno-tehničkih kapaciteta u prihvatu i zbrinjavanju migranata, posljedica je činjenice da navedena kriza, koja je izbila sredinom rujna 2015. godine, još uvijek traje (iako nešto smanjenim intenzitetom) te će se sveobuhvatna analiza moći izvršiti tek po njezinu okončanju.

Iako u ovom trenutku ne možemo predvidjeti dužinu trajanja, kao niti konačni epilog migrantske krize, možemo reći da je sustav civilne zaštite na području Osječko-baranjske županije, uspješno odgovorio postavljenim izazovima i dao svoj puni doprinos u prevladavanju početnih nesnalaženja središnjih državnih tijela (Državna uprava za zaštitu i spašavanje, Ministarstvo unutarnjih poslova, Vlada Republike Hrvatske) koja su izravno nadležna za provedbu prihvata i zbrinjavanja migranata.

Udruge građana od posebnog interesa za sustav civilne zaštite potvrdile su se kao izuzetno značajan dio sustava u provedbi niza konkretnih mjera. Sukladno tome, suradnju s navedenim udrugama potrebno je u narednom razdoblju dodatno intenzivirati i proširiti.

Iako u 2015. godini nije službeno započeo niti jedan projekt prekogranične suradnje iz područja civilne zaštite (koji se sufinancira sredstvima iz fondova Europske unije), proces međunarodne suradnje bio je vrlo intenzivan te je, nakon opsežnih priprema, rezultirao podnošenjem aplikacije za projekt "Dunavis" u okviru IPA Programa prekogranične suradnje Hrvatska-Srbija.

Pored toga nastavljen je rad mješovite hrvatsko-mađarske radne skupine, koja djeluje na temelju Sporazuma o suradnji u području zaštite i spašavanja od elementarnih nepogoda i katastrofa između Osječko-baranjske županije i mađarske županije Baranja, potpisanog 2005. godine. U prosincu 2015. mješovita radna skupina održala je redoviti godišnji sastanak na kojem su rekapitulirani dosad realizirani zadaci i dogovoreni pravci suradnje u narednom razdoblju. Doneseni su i mnogi dokumenti značajni za redovito funkcioniranje sustava civilne zaštite na godišnjoj razini:

- Provedbeni plan unaprjeđenja zaštite od požara za područje Osječko-baranjske županije za 2016. godinu,
- Plan operativne provedbe programa aktivnosti u provedbi posebnih mjera zaštite od požara na području Osječko-baranjske županije u 2015. godini,
- Plan aktivnog uključenja svih subjekata zaštite od požara na području Osječko-baranjske županije u 2015. godini,
- Financijski plan za provođenje zadaća iz područja zaštite od požara u protupožarnoj sezoni u 2015. godini na području Osječko-baranjske županije.

- Plan zaštite i spašavanja za područje Osječko-baranjske županije
- Plan civilne zaštite za područje Osječko-baranjske županije
- Rješenje o određivanju operativnih snaga zaštite i spašavanja i pravnih osoba od interesa za zaštitu i spašavanje na području Osječko-baranjske županije.

Ipak treba reći da i pored učinjenih pomaka u protekloj godini, u svim segmentima sustava civilne zaštite, još uvijek postoji golem prostor za napredak. Potrebno je stoga u narednom razdoblju nastaviti ulaganja u izgradnju i razvoj sustava civilne zaštite s osobitim naglaskom na intenziviranje procesa edukacije u njega uključenih osoba (provedbom vježbi, seminara, specijaliziranih tečajeva i tematskih radionica).

Potrebno je također nastaviti proces daljnjeg kadrovskog ekipiranja i materijalno-tehničkog opremanja Odsjeka za zaštitu i spašavanje, koji u okviru Službe za zajedničke poslove Osječko-baranjske županije, djeluje kao stručna služba, koja obavljanjem širokog spektra aktivnosti iz područja civilne zaštite, daje golemi doprinos učinkovitom funkcioniranju Stožera zaštite i spašavanja Osječko-baranjske županije, Zapovjedništva civilne zaštite Osječko-baranjske županije, postrojbi civilne zaštite specijalističke namjene Osječko-baranjske županije i ostalih sastavnica ovoga izuzetno složenog sustava. Pored poslova vezanih uz područje civilne zaštite Odsjek obavlja i poslove zaštite od požara, zaštite na radu, civilne obrane i informacijske sigurnosti koji su sukladno važećim propisima obveza Osječko-baranjske županije.

Važno je također istaknuti da su sve mjere i aktivnosti usmjerene unaprijeđenju sustava civilne zaštite na našem području provedene sukladno Smjernicama za organizaciju i razvoj sustava zaštite i spašavanja na području Osječko-baranjske županije u 2015. godini ("Županijski glasnik" broj 5/15.).

Ustrojavanjem kvalitetnog sustava civilne zaštite na području Osječko-baranjske županije izravno se podiže stupanj sigurnosti života i imovine njezinih stanovnika te se posredno ostvaruju brojni pozitivni učinci i na drugim područjima društvenog života.

b)

Temeljem članka 17. stavak 1. podstavak 1. Zakona o sustavu civilne zaštite ("Narodne novine" broj 82/15.) i članka 14. i članka 30. točka 2. Statuta Osječko-baranjske županije ("Županijski glasnik" broj 2/95., 2/97., 3/99., 3/01., 8/01., 9/03., 13/05., 2/06., 5/09., 16/09. i 2/13.), Skupština Osječko-baranjske županije donijela je na _____ sjednici _____ 2016. godine

P L A N

razvoja sustava civilne zaštite na području Osječko-baranjske županije u 2016. godini

1. Uvod

Stupanjem na snagu Zakona o sustavu civilne zaštite ("Narodne novine" broj 82/15.) jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dobile su niz novih obveza i odgovornosti. Jedna od takvih novih obveza jest i obveza županijske Skupštine da, sukladno članku 17. stavak 1. podstavak 1. navedenog Zakona, razmotri i usvoji godišnju analizu stanja i godišnji plan razvoja sustava civilne zaštite s financijskim učincima za trogodišnje razdoblje. Sukladno tome Osječko-baranjska županija, u suradnji s temeljnim operativnim snagama sustava civilne zaštite na njezinom području, pristupila je izradi Plana razvoja sustava civilne zaštite na području Osječko-baranjske županije u 2016. godini, s financijskim učincima za trogodišnje razdoblje.

Treba istaknuti da smo pri izradi ovoga Plana bili suočeni s nizom otegotnih okolnosti. Navedena tvrdnja odnosi se prije svega na činjenicu da je Zakon o sustavu civilne zaštite na snagu stupio 1. kolovoza 2015. godine te da brojni pravilnici i drugi podzakonski akti (kojima bi se detaljno propisale smjernice, upute i metodologija izrade pojedinih dokumenata) tek trebaju biti doneseni od strane nadležnih tijela. U tom kontekstu treba reći da u ovom trenutku, osim navedene zakonske obveze, ne postoji niti jedna uputa, napatuk ili smjernica nadležnih tijela, za izradu ovakvih planskih dokumenata.

Suočeni s navedenim objektivnim poteškoćama, pri izradi ovoga dokumenta (Osječko-baranjska županija jedna je od prvih županija u Republici Hrvatskoj koja će donošenjem ovoga Plana izvršiti svoju zakonsku obvezu), bilo je potrebno voditi se, kako vlastitim znanjem i iskustvom, tako i stručnom podrškom temeljnih operativnih snaga sustava civilne zaštite na području Županije. Sukladno tome, respektirajući značaj ovoga dokumenta za budućnost sustava civilne zaštite na području Županije, nastojalo se njime obuhvatiti najznačajnije komponente njegova razvoja.

Razvoj sustava civilne zaštite, u narednom trogodišnjem razdoblju, temelji se prije svega na nastavku materijalno-tehničkog opremanja i intenziviranju procesa edukacije pripadnika temeljnih operativnih snaga u sustavu civilne zaštite. Slijedom navedenog, tabličnim prikazom u nastavku ovoga Plana (prikazom financijskih sredstava namijenjenih ključnim segmentima temeljnih operativnih snaga sustava civilne zaštite) naznačeni su osnovni pravci razvoja sustava civilne zaštite na području Osječko-baranjske županije u narednom trogodišnjem razdoblju. Realizacija sredstava iz tog tabličnog prikaza od ključnog je značaja za razvoj sustava civilne zaštite na području Županije.

Navedena tvrdnja još je značajnija ako se zna da i pored činjenice da sve jedinice lokalne samouprave imaju osnovane postrojbe civilne zaštite opće namjene, one uglavnom raspolažu tek najosnovnijom osobnom zaštitnom opremom te će u narednom razdoblju biti potrebno učiniti značajan napor kako bi se njihova opremljenost i osposobljenost podigla na višu razinu.

Kako bi se proces opremanja postrojbi civilne zaštite, ali i drugih operativnih snaga sustava civilne zaštite mogao nastaviti zadovoljavajućom dinamikom u narednom je razdoblju neophodno intenzivirati sudjelovanje, kako Osječko-baranjske županije, tako i jedinica lokalne samouprave u projektima sufinanciranim iz fondova Europske unije.

2. Mjere za razvoj sustava civilne zaštite na području Osječko-baranjske županije u 2016. godini

Donošenjem ovoga Plana stvaraju se preduvjeti, kako za prevenciju i zaštitu od mogućih ugroza, tako i za učinkovito reagiranje u slučajevima nesreća i katastrofa s ciljem minimiziranja štetnih posljedica za zdravlje i imovinu stanovništva te okoliš. Slijedom donošenja ovoga Plana stvarat će se i pretpostavke za brzu normalizaciju života na pogođenom području.

U cilju razvoja sustava civilne zaštite na području Osječko-baranjske županije potrebno je, u 2016. godini, provesti sljedeće mjere:

- a) Po donošenju provedbenih propisa od strane nadležnog tijela, donijeti odluke o osnivanju stožera civilne zaštite jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, kako bi njihovo djelovanje bilo usklađeno s važećim propisima

Izvršitelj zadatka: gradovi i općine, Županija

- b) Nastaviti proces edukacije i usavršavanja članova stožera civilne zaštite jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, sukladno važećim propisima

Izvršitelj zadatka: gradovi i općine, Županija

- c) Osigurati financijska sredstva i nastaviti proces materijalno-tehničkog opremanja i osposobljava postrojbi civilne zaštite jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, sukladno važećim propisima

Izvršitelj zadatka: gradovi, općine, Županija

- d) Po donošenju provedbenih propisa od strane nadležnog tijela, donijeti odluke o imenovanju povjerenika civilne zaštite i njegovog zamjenika, sukladno važećim propisima

Izvršitelj zadatka: gradovi i općine

- e) Osigurati financijska sredstva i nastaviti proces materijalno-tehničkog opremanja i edukacije vatrogasnih postrojbi na području Osječko-baranjske županije, sukladno važećim propisima

Izvršitelj zadatka: županijska Vatrogasna zajednica, gradovi, općine, Županija

- f) Osigurati financijska sredstva i nastaviti proces materijalno-tehničkog opremanja i edukacije Hrvatske gorske službe spašavanja, Stanice Osijek, sukladno važećim propisima

Izvršitelj zadatka: gradovi, općine, Županija

- g) Osigurati financijska sredstva i nastaviti proces materijalno-tehničkog opremanja i edukacije Društva Crvenog križa Osječko-baranjske županije, sukladno važećim propisima

Izvršitelj zadatka: gradovi, općine, Županija

- h) Osigurati financijska sredstva i nastaviti proces materijalno-tehničkog opremanja i edukacije udruga građana koje djeluju u sustavu civilne zaštite, sukladno važećim propisima

Izvršitelj zadatka: Radio klub "Osijek", Društvo za podvodne aktivnosti "Mursa", Županija

- i) Po donošenju svih neophodnih provedbenih propisa od strane nadležnih tijela, izraditi sve dokumente čije je donošenje obveza jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave temeljem Zakona o sustavu civilne zaštite, kako bi se djelovanje sustava civilne zaštite u potpunosti uskladilo s odredbama navedenog Zakona.

Izvršitelj zadatka: gradovi, općine, Županija

- j) Pravne osobe koje su Rješenjem o određivanju operativnih snaga zaštite i spašavanja i pravnih osoba od interesa za zaštitu i spašavanje na području Osječko-baranjske županije ("Županijski glasnik" broj 8/15.) navedene kao pravne osobe od interesa za zaštitu i spašavanje dužne su u vlastitim operativnim planovima izraditi plan o načinu organiziranja provedbe mjera i aktivnosti u sustavu civilne zaštite sukladno odredbama Zakona o sustavu civilne zaštite.

Izvršitelj zadatka: Pravne osobe od interesa za sustav zaštite i spašavanja određene Rješenjem o određivanju operativnih snaga zaštite i spašavanja i pravnih osoba od interesa za zaštitu i spašavanje na području Osječko-baranjske županije

3. Tablični prikaz sredstava planiranih za razvoj operativnih snaga sustava civilne zaštite na području Osječko-baranjske županije u razdoblju 2016. - 2018.

Sredstva Proračuna Osječko-baranjske županije za 2016. godinu i projekcija za 2017. i 2018. godinu, planirana za razvoj operativnih snaga sustava civilne zaštite na području Osječko-baranjske županije, s financijskim učincima za trogodišnje razdoblje, prikazana su u tabličnom prikazu, kako slijedi:

PRIKAZ SREDSTAVA PLANIRANIH ZA RAZVOJ OPERATIVNIH SNAGA SUSTAVA CIVILNE ZAŠTITE NA PODRUČJU OSJEČKO-BARANJSKE ŽUPANIJE U RAZDOBLJU 2016. - 2018. GODINE

Redni broj	Opis	Sredstva planirana u Proračunu Osječko-baranjske županije za 2016. godinu	Projekcija sredstava za 2017. godinu	Projekcija sredstava za 2018. godinu
1.	Stožer civilne zaštite, postrojbe civilne zaštite i izrada planskih dokumenata iz područja civilne zaštite	855.000,00	1.056.689,00	941.230,00
2.	Društvo Crvenog križa Osječko-baranjske županije	820.000,00	820.000,00	820.000,00
3.	Hrvatska gorska služba spašavanja, Stanica Osijek	40.000,00	40.000,00	40.000,00
4.	Vatrogastvo na području Osječko-baranjske županije i izrada planskih dokumenata iz područja zaštite od požara	1.675.000,00	1.675.000,00	1.675.000,00
5.	Društvo za podvodne aktivnosti "Mursa" Osijek	30.000,00	30.000,00	30.000,00
6.	Radio klub "Osijek"	30.000,00	30.000,00	30.000,00
7.	Realizacija projekata "Dravis" i "Dunavis" sufinanciranih iz fondova Europske unije	5.000.000,00	660.000,00	520.000,00
Ukupno		8.450.000,00	4.311.689,00	4.056.230,00

4. Završne odredbe

Sredstva za provedbu obveza Osječko-baranjske županije koje proizlaze iz ovoga Plana, osigurat će se do visine utvrđene Proračunom Osječko-baranjske županije za 2016. godinu i projekcijama za 2017. i 2018. godinu.

Nadležno upravno tijelo Osječko-baranjske županije upoznat će sa sadržajem ovoga Plana sve pravne subjekte koji su Planom predviđeni kao izvršitelji pojedinih zadataka.

Ovaj Plan bit će objavljen u "Županijskom glasniku".

Klasa:
Urbroj:

Predsjednik
Antun Kapraljević